A°. 1833. N°. 130.

ARNHEMSCHE COURANT.

Donderdag den 31 October.

FRANKFORT, den 27sten October.

Berigten uit Weenen, van den 19den October, melden het volgende: « Uit Leoben hebben wij tijding, dat de hertogin *van Berry* den 14den aldaar aangekomen is, alwaar zij door Koning *Karel X*, deszelfs gezin en kleinkinderen verwacht werd. Heden zou *Karel X* de terugreis naar Weenen aannemen; de hertogin *van Berry* zal voorloopig te Leoben vertoeven, tot omtrent hare toekomstige verblijfplaats iets naders bepaald is. — In de staatkunde staan thans de Spaansche zaken boven aan. Daar men hier nog geene zekere tijdingen heeft over de uitwerking, welke de mare van den dood van *Ferdinand VII* in de provincien van Spanje heeft gehad, maakt ieder gevolgtrekkingen, zoo als ze met zijne gevoelens en wenschen overeenkomen. Van daar zal het ook wel komen, dat men aan den eenen kant de erkenning van de nieuwe regering in Spanje door het Oostenrijksche hof hoort betwijfelen, en van den anderen kant dezelve als aanstaande opgeeft. Waarschijnlijk is het, dat onze regering zelf daaromtrent niet beslist heeft, en voor's hands zal afwachten, hoe de zaken in Spanje zich toedragen. Dat don *Carlos* eene magtige partij aldaar voor zich heeft, is buiten twijfel, en zijne aanspraak op den troon is schijnbaar niet ongegrond. Op de beurs houdt men het niet voor onmogelijk, dat Frankrijk in Spanje tusschen beiden komt, en deswege zijn de fondsen gedaald.»

Van den 28sten October.

In een berigt uit Weenen, van den 22sten October, leest men het volgende: « De zaken in het Westen krijgen een donker aanzien; ofschoon het manifest van de Koningin-regentes bijval vindt, vreest men toch, dat het moeijelijk vallen zal, de partijen te bevredigen. Er zal derhalve nog wel eenige tijd verloopen, alvorens de erkenning van *Isabella* door alle hoven plaats heeft; want de ondervinding heeft geleerd, dat men zich daarmede niet behoort te overhaasten. De Spaansche gezant, graaf *Campuzano*, heeft reeds van de troonsbeklimming van de jonge Koningin aan het keizerlijke hof berigt gegeven; maar tot heden de gebruikelijke geloofsbrieven niet overhandigd. Dit kan eerst na de erkenning van de nieuwe regering plaats hebben.

« Men verwacht met ongeduld tijdingen uit den Haag, en hoopt, dat de Prins *Felix Schwarzenberg* in zijne zending mag slagen, en de Belgische geschillen eenmaal minnelijk geslikt worden. Zij behooren overigens niet meer tot de groote hoofdzaak, en hebben door de gebeurtenissen, welke in Spanje te voorzien zijn, in hun gewigt zeer verloren.

— Volgens berigten uit Munchen, bedroeg de sterkte van de troepen, welke voor Griekenland geworven worden, op den 21sten dezer, 1776 man.

MUNCHEN, den 23sten October.

Gisteren avond is de Grieksche staatsraad Prins *Karadja* als buitengewone gezant over Napels en Parijs met zijne gemalin alhier aangekomen. Sedert kort loopen hier geruchten over eene te Nauplia ontdekte zamenzwering, welke, volgens berigten over Frankrijk, tegen het leven des Konings zou zijn gerigt geweest. Hetgeen wij daaromtrent van goeder hand weten is het volgende: Sedert eenigen tijd werden met voordacht door eene welbekende partij geruchten over voornemens en maatregelen van het regentschap verspreid, welke ten oogmerk hadden om de gemoederen op de noodzakelijkheid eener verandering van hetzelve voor te bereiden. Spoedig daarop kwamen het regentschap brieven in handen, die een uit Beijeren medegekomene en later tot chef de bureau bevorderde jonge tolk naar de eparchien geschreven had, om aldaar adressen aan Zijne Majesteit den Koning van Beijeren, voorzien met talrijke onderteekeningen, te verwerven, waarbij Zijne Majesteit zou verzocht worden, twee leden van het regentschap, als voor Griekenland ongeschikt, terug te roepen, en de magt in handen van den overblijvenden derden te vereenigen. De schrijver dezer brieven werd dadelijk in hechtenis genomen, zijne papieren werden verzegeld, en ten gevolge des onderzoeks werd besloten, om hem te ontslaan en naar Beijeren terug te zenden. Dezelve is ook reeds in de quarantaine te Triest aangekomen. — Tevens verneemt men, dat deze intrigue (want dit is het meer dan eene zamenzwering, hoezeer met eenige niet geheel onbedenkelijke verschijnselen) zich verder uitstrekt, en in haren laatsten staat ten doel gehad heeft, om den Koning meerderjarig te verklaren, en zijne regering, natuurlijk onder bestuur der factie, dadelijk te laten beginnen; doch over dit meer uitgebreide plan is nog niets naders bekend; slechts zoo veel weet men, dat bijna alle hoofden der partij, welke met de rust van Griekenland onbestaanbaar is, daarin betrokken zijn, en *vier en twintig* derzelven; onder welken *Colocotroni* en *Koliopalos*, gevangen zijn gezet. Of de onlusten, die, zegt men, op de noordelijke grenzen des koningrijks zijn ontstaan, en tot demping waarvan eenige Beijersche troepen, met eene batterij, onder bevel van den kapitein *v. Schitzlein*, afgezonden zijn, met die geheime bewegingen in verband staan, is voor als nog niet bekend.

PARYS, den 26sten October.

De *Moniteur* vermeldt heden:

« De heer *Miguet* is van Baijonne alhier dezen morgen aangekomen. De zuidelijke provincien van Spanje zijn, even als Gallicien en Estramadura, rustig. In Kastilien tracht de priester *Merino* eene partij te vormen. In Katalonien wapent men de liberalen, en ontwapent men de koninklijke vrijwilligers. Men meent dat don *Carlos* zich aan de Portugesche grenzen bevindt. De weg van Baijonne naar Vittoria is, ten gevolge van het gevecht te Tolosa, tot aan den Mont-dragon, vrij. De heer *Miguet* heeft *El Pastor* ontmoet, terwijl deze de opstandelingen najaagde.»

Het officieel dagblad van Madrid tot den 19den dezer bevat onderscheiden decreten, bij een van welke de goederen van don *Carlos* werkelijk worden geconfisceerd. Van eene verandering van ministerie blijkt daarentegen niets.

Onder dagteekening van den 21sten deelt het *Memorial Bordelais*, uit Tolosa, de volgende, zoo het heet, officiele tijdingen mede:

« De generaal *Sarsfield* trekt aan het hoofd van 8000 man op Miranda aan, met den stelligen last om Vittoria te bezetten en met gestrengheid den opstand te keeren. Dezelfde bevelhebber is tot onderkoning van Navarra benoemd, terwijl de brigadier *Wall* hem in die hoedanigheid is toegevoegd. Den brigadier *Lorenzo*, die *Santos Ladran* gevangen heeft genomen, is het kommandement van Pampeluna opgedragen. De koningin heeft gelast, dat men in haren naam de provincie Guipuzcoa zoude bedanken voor haar goed en getrouw gedrag, en dat men niet zonder hare voorkennis van het aanbod eener gewapende hulp van de zijde van Frankrijk gebruik zoude maken.

Bijzondere berigten, zoo van Madrid als van de grenzen ontvangen, vermelden:

De maarschalk *Bourmont* en Fransche officieren, die hem gevolgd zijn, bevinden zich in het lazareth te Albuquerque.

Onderscheiden personen, die in den opstand te Talaveijra de la Reijna betrokken waren, zijn in hechtenis genomen, en worden voor eene militaire commissie teregt gesteld.

Men is in de hoofdstad bij voorduring beducht voor den volksgeest der provincien. In Arragon, Katalonien en Valentia moeten reeds werkelijk onlusten zijn voorgevallen, doch voor het oogenblik onderdrukt. Oud-Kastillien daarentegen wordt door onderscheiden benden guerillas verontrust, welke alle het gezag van den priester *Merina* schijnen te erkennen. De geheele bergachtige streek *la Sierra de la Siquera* is hem toegedaan.

's GRAVENHAGE, den 28sten October.

In de zitting van de Tweede Kamer van heden heeft Z. Exc. de minister van finantien, die, in een hofrijtuig gezeten, hetwelk door eene eerewacht van schutters te paard werd voorafgegaan en gevolgd, zich naar het hôtel van de Tweede Kamer begeven had, de finantiele ontwerpen, ten getale van *acht*, voorgedragen, welke strekken moeten, om de uitgaven van den Staat voor het jaar 1834 vast te stellen en de middelen tot derzelver bestrijding aan de regering te verzekeren, als ook om de middelen aan te vullen, welke bestemd zijn tot dekking van de uitgaven, begrepen in de begrooting over 1833.

In de aanspraak, door den minister van finantien gehouden, ving Z. Exc. aan met drie aanmerkingen, waarvan de eerste den vorm betreft, waarin de begrooting is gesteld, en waar thans wordt voorgesteld, om de begrooting in gewoon en buitengewoon te splitsen. De regering heeft gemeend aan het verlangen van zeer vele leden der vergadering ten deele te mogen voldoen, zoo wel omdat eene driejarige ondervinding meerder had doen kennen den omvang der onvermijdelijke staatsuitgaven, als omdat hierdoor meer duidelijk konde blijken, dat gewone uitgaven door gewone inkomsten kunnen gedekt worden, en dat het voorzien zelfs in alle de behoeften des rijks, bij het behoud van een gepast stelsel van lasten, eene even wenschelijke als bereikbare taak is. De tweede aanmerking betreft de uitgaven, waarvoor in de laatste jaren buitengewone

middelen gestemd zijn, en door welker voorloopige afschrijving de natie nog een vrij geruimen tijd bevrijd zal blijven van geldelijke bezwaren, welke van alle buitengewone opbrengsten onafscheidbaar zijn. De derde aanmerking loopt over de hoogte der uitgaven van 1834; dezelve bedragen tusschen de 53 en 54 millioenen guldens, en blijven voor 1834 nog beneden die van 1815, en dat de middelen, welke toen in groote onevenredigheid tot dat bedrag van uitgaven bleven, thans nagenoeg, en bij herboren rust, welligt geheel dezelve bestrijden.

Tot de begrootingswet der uitgaven gekomen, heeft Z. Exc. bij ieder hoofdstuk kortelijk doen zien, dat er bestendig op den weg van bezuiniging wordt voortgegaan, en, indien de omstandigheden het toelaten, de regering dien weg onafgebroken zal betreden, waarin haar de staatscommissie, tot dat einde benoemd, onafgebroken behulpzaam is.

Ten aanzien van het departement van finantien in het bijzonder, is aangemerkt geworden, dat de renten gebragt zijn tot het juiste bedrag van hetgeen zij thans bevonden zijn te behooren; dat men bij voortduring gebragt heeft de maandelijksche aflossing der 5 pCts. oorlogslasten, bij de wet bepaald, en bereids aangevangen, en dat men gemeend heeft geene uitloting van eenige 6 pCts. effecten te moeten brengen, niet alleen omdat de koersen van dezelve effecten boven pari zijn, en alzoo deze uitlotingen door de houders niet verlangd worden, maar ook, en veel meer, omdat het gevestigd crediet van den Staat het bestendigen van 6 pCts. renten niet toelaat en de regering zich voorbehoudt, omtrent de geheele intrekking derzelve, verdere bepalingen voor te dragen; en dat men, eenigermate bij afwijking van hetgeen bij de laatste begrootingen heeft plaats gehad, slechts het totaal der oude renten met f. 8,400,000 en niet met $\frac{12}{13}$ verminderd heeft, omdat bij den lateren loop der onderhandelingen de rede alleen geweest is van f 8,400,000 renten aan Belgie over te geven, en men gemeend heeft, door het aldus te stellen, nader te blijven bij de waarheid van het bestaande.

Omtrent het sijndicaat heeft de minister opgemerkt, dat, hoezeer bij Z. M. het stellige voornemen bestaat, om op deze instelling nader terug te komen, men echter het daarin eens is, dat alle verandering ten deze, bij de bestaande omstandigheden, voor het belang des lands hoogst gewaagd en verderfelijk zijn zoude.

Nog eenmaal heeft men den moed gehad een ontwerp, betrekkelijk de belasting der brandstoffen, der kamer te onderwerpen, hetgeen op bijval kan doen hopen, en ons stelsel van middelen tot dat geheel zal brengen, hetwelk voor het belang des lands, ook in de gevolgen, voor zeer gewigtig mag worden gehouden.

Hoezeer de minister de rampspoed van het oogenblik niet wil voorbijzien, en nog veel minder de zorgen der toekomst verheelen, zoo meent Z. Exc. toch te mogen zeggen, dat, indien wij onzen gelukkigen toestand nog in dit oogenblik vergelijken bij dien van andere volken; indien wij dit vergelijken met die van vele tijdperken onzer vroegere geschiedenissen: er zeer veel te hopen, niets te wanhopen is; ja dat eendragt van binnen, vertrouwen op het bestuur, en vrede naar buiten, zeer wel het schip van den staat in veilige haven brengen kunnen.

Eindelijk zeide de minister zich hoogst gelukkig te achten, dat het geheel, hetwelk aan de kamer wordt voorgedragen, als de weerklank te houden is van hetgeen daaromtrent door den Koning aan dezelve zoo onlangs is gezegd, en er te mogen bijvoegen, dat, hoe dieper men in dit werk indringt, hoe meer men zich zal overtuigen, dat, welke stormen boven ons hoofd zijn losgebarsten, wij echter staande gebleven zijn; dat, hoe ook het onregt tegen ons gewoed heeft, onze dierbaarste belangen, door de bescherming des Allerhoogsten, en door de trouw en eendragt onzer landgenooten, zijn gehandhaafd, en dat wij ons dan ook steeds met aannemelijke uitkomsten mogen vleijen; en dat Z. Exc. alzoo ten slotte gaarne de verzekering des Konings beaamt, dat het nationaal crediet, te midden van dat alles, op wel berekende gronden gevestigd blijft.

Het bedrag der staats-uitgaven is voor 1834 voorgesteld op eene som van f. 53,892,828,58, waarvan f 40,846,448 als *gewoon*, en f 13,046,380 als buitengewoon wordt opgegeven.

AMSTERDAM, den 29sten October.

Beurs-berigten van den 28sten dezer.

Onze binnenlandsche effecten vonden wel ook heden koopers, doch toonden zich ook verkoopers voor binnenlandsche rekening; de markt was daardoor in den loop der beurs wederom meer gedrukt, herstelde zich echter wederom op het eind en bleef aangenaam; in $2\frac{1}{2}$ en 5 pCt. was tamelijk veel handel, doch minder in kansbiljetten.

Oude en nieuwe sijndicaat waren ter markt; zoo het scheen moesten verscheidene posten met winst gerealiseerd worden; daardoor hebben ondezen eene kleine reactie geleden.

De mededeeling, door den minister van finantien gedaan, kan in onze tegenwoordige omstandigheden allezins gunstig beschouwd worden en ook zelfs zouden onze binnenlandsche fondsen eene verdere verhooging ondergaan hebben, indien de Engelsche en Duitsche beursen, in evenredigheid met onze markt, gerezen waren; dit is tot nu niet het geval: in Engeland beschouwt men de troonrede van onzen Koning niet zoo geruststellend als men verwacht heeft, maar te Parijs heeft dezelve over 't algemeen veel genoegen gegeven.

De handel in vreemde fondsen was onbeduidend, zelfs Spaansche hebben omtrent niets gevarieerd.

Er ontbreken te Parijs nadere berigten uit Spanje; daarentegen wilde men over Londen zeer nadeelige tijdingen van don *Miguel* hebben.

Tot de volgende prijzen is omgezet:

Holland. $2\frac{1}{2}$ pCt. $49\frac{5}{8}$, $\frac{9}{16}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{7}{16}$, $\frac{3}{8}$, $\frac{7}{16}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{9}{16}$, $\frac{5}{8}$ gebleven; 5 pCt. $92\frac{7}{8}$, $\frac{13}{16}$, $\frac{11}{16}$, $\frac{5}{8}$, $\frac{9}{16}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{7}{16}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{5}{8}$ op het eind der beurs gedaan; restanten $1\frac{3}{16}$ à $\frac{7}{32}$; kansbiljetten $22\frac{1}{4}$, $22\frac{1}{16}$, 22, $21\frac{7}{8}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{11}{16}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{7}{8}$, 22 f gebleven; oude sijndicaat 87, $86\frac{7}{8}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{5}{8}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{5}{8}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{7}{8}$, $86\frac{3}{4}$ à $\frac{7}{8}$ gebleven; nieuwe 70, $69\frac{7}{8}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{5}{8}$, $\frac{3}{4}$ à $\frac{7}{8}$ gebleven; kleine posten handelmaatschappij zijn à 94 en $94\frac{1}{8}$ omgezet.

Rusland. Oude Russen $100\frac{5}{8}$ à $\frac{3}{4}$, nieuwe $101\frac{1}{8}$ à $\frac{1}{4}$, Russen van 1831 en 1833 $91\frac{1}{2}$, $\frac{7}{16}$, $\frac{3}{8}$, $\frac{1}{2}$ in kleine posten verhandeld; cedels $65\frac{3}{8}$, $\frac{5}{16}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{3}{16}$, $\frac{1}{4}$ gebleven.

Oostenrijk. 5 pCt. metallieken $92\frac{1}{8}$, $\frac{1}{4}$ gedaan; $2\frac{1}{2}$ pCt. $50\frac{1}{4}$ à $\frac{1}{2}$ pCt.; kleine posten 4 pCt. Weener bank bij *Goll en Comp.* zijn à 82 pCt. verhandeld. *Poolsche loten* 107, $106\frac{1}{2}$. *Pruissische loten* 90 à $89\frac{3}{4}$ f gedaan.

Spanje. 5 pCt. perpetuelen 59, $59\frac{1}{8}$, $\frac{3}{16}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{8}$, $\frac{1}{4}$ gebleven, met gering vertier; 3 pCt. $38\frac{3}{4}$, $\frac{5}{8}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{3}{8}$, $\frac{1}{2}$ gebleven; uitgestelde 12, $12\frac{1}{8}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{8}$ gebleven.

Brazilianen, *Columbianen* en *Mexicanen*, bij weinig handel, staande; Grieken 100 pond; blaauwe $26\frac{1}{2}$ à $27\frac{1}{2}$, 300 pond 23 à $22\frac{3}{4}$; 200 pond 23 à $\frac{1}{2}$; 500 pond $22\frac{1}{2}$ à 23, 100 pond roode 25 à $\frac{1}{2}$, $\frac{300}{200}$ pond 23 à $\frac{1}{4}$; 500 pond 21 à 22 pCt., doch ook met zeer weinig handel.

Beurs van den 29sten October.

Over het algemeen waren de variatien heden ter beurs niet belangrijk; onze binnenlandsche fondsen hadden eene strekking tot verdere verhooging, maar de verscheidene posten, welke voor Duitsche en Engelsche rekening ter markt kwamen, deden de prijzen iets verflaauwen; op het eind intusschen wederom iets vaster.

Russische, Duitsche en Spaansche fondsen, zijn bij geringen handel op de hoogte van gisteren gebleven.

Er was heden niets nieuws ter beurs bekend.

De berigten uit Spanje blijven niet ongunstig voor de zaak der koningin; over Portugal is niets naders bekend.

Holland. $2\frac{1}{2}$ pCt. $48\frac{7}{8}$, $\frac{13}{16}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{11}{16}$, $\frac{13}{16}$ gebleven; 5 pCt. $92\frac{7}{8}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{7}{8}$, 93, $92\frac{7}{8}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{5}{8}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{7}{8}$ gebleven; kansbiljetten $22\frac{1}{4}$, $\frac{3}{16}$, $\frac{1}{8}$, $\frac{1}{16}$, $22\frac{1}{8}$ gebleven; $4\frac{1}{2}$ pCt. sijndicaat 87, $86\frac{7}{8}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{5}{8}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{7}{8}$ à 87 gebleven; $3\frac{1}{2}$ pCt sijndicaat $69\frac{3}{4}$, $\frac{7}{8}$, $\frac{1}{4}$, $69\frac{15}{16}$ gebleven.

Mengelwerk.

Nieuwe strijd in Europa.

Ongelukkig het land, welks Koning een kind is; maar nog oneindig ongelukkiger het rijk, waar het bezit van den hoofdzetel des regeringbestuurs een twistappel is tusschen Vorsten en Vorsten. In het eerste ongeluk kunnen nog eenige weldadige voorzieningen aangewend worden, door het benoemen van eenen verstandigen, vaderlandslievenden en eerlijken staatskanselier; maar voor het laatste is moeijelijk een geneesmiddel uit te denken. Partijzucht en burgeroorlog ondermijnen in zulk een rampzalig verdeeld rijk, eenen geruimen tijd, het maatschappelijk geluk, de welvaart en rust der goede ingezetenen, en doen er kinderen tegen hunne ouders en broeders tegen hunne broeders opstaan, om eene wederkeerigen wraaklust bot te vieren en den vaderlandschen grond met stroomen burgerbloeds te drenken.

De geschiedenissen van vroegere dagen leveren ons, helaas! bij menigte zulke gruweltooneelen op, en de woelige, oproerige dagen, die wij beleven, geven er ons nieuwe proeven van. Maar hoe kan zulks ook anders? Het moge eene onwedersprekelijke waarheid zijn, dat verlichting en beschaving, sedert het aanbreken der negentiende eeuw, eenen heilzamen invloed op het lot van vele volkeren hebben uitgeoefend: er bestaat in vele rijken nog eene te groote mate van vorstelijke willekeur, wier geheele vernietiging als het eenige middel kan beschouwd worden, om tijdgenoot en nakomelingschap voor het beleven van zulke gruweltooneelen te vrijwaren. Het streelende denkbeeld van onbepaalde heerschappij is nog te diep in de harten van vele hooge gezagvoerders geworteld, om plaats te kunnen maken voor al wat regt en billijk is. Of zijn het niet deze beide beginselen, die het ongelukkige *Portugal*, maar vooral het beklagelijke *Spanje* thans eene prooi van volksverdeeldheid en burgeroorlog doen zijn? Spoorden beiden den verachtelijken don MIGUEL niet eenig en alleen aan, om zich meester te maken van een gezag, waarop de dochter zijns broeders de billijkste aanspraak had? Was het geene willekeur, die den ondankbaren FERDINAND VII tot het veranderen der wet van de erfopvolging deed besluiten; eene wet, aan

wier toepassing hij het bezit zijns bezoedelden troons te danken had, en tegen welker verandering het wel te verwachten was, dat zijn broeder don CARLOS zich zou verzetten?

Onberekenbaar zijn de gevolgen dier willekeur voor genoemde rijken, om den strijd, die daardoor onder derzelver bewoners is uitgebroken.

Don PEDRO moge, in naam zijner dochter, den Portugeschen troon heroverd hebben: de partij der Miguellisten is er echter nog verre van overwonnen. MARIA CHRISTINA moge, in naam harer dochter, als regentes, op den Spaanschen troon zitten, en er zich veilig wanen: het behoud dier zitplaats is echter nog verre van verzekerd, om de eenvoudige rede, dat voor de zaak van don CARLOS eene heermagt ten strijde trekt, wier gezag op den Spaanschen volksgeest eenen grooten invloed uitoefent.

Ter beslechting van het Portugeesche vraagstuk schijnt geene openlijke interventie door *Frankrijk* of *Engeland*, die hoofdraddraaijers der Europesche staatsaangelegenbeden, te zullen worden aangewend; maar wel ten opzigte der Spaansche kwestie, indien wij ten minste geloof mogen hechten aan het aanbod van LOUIS PHILIPPE, bij de erkenning van MARIA CHRISTINA's regentschap, om haar, des noods, de noodige hulp te verleenen.

Wel trekken sommige Fransche dagbladen, het groot verlof aan 80,000 wel geoefende soldaten in twijfel met gezegde interventie; maar tegen over dien twijfel staat het dadelijk oproepen en uitrusten van vijf en dertig duizend recruten en de bevelen tot het zamentrekken van een magtig observatie-leger op de grenzen van *Frankrijk* en *Spanje*, waarover aan krijgskundige opperhoofden het opperbevel is opgedragen.

De staatkundige gebeurtenissen hebben ons, sedert achttien honderd dertig, geleerd, hoe eene monarchij als *Frankrijk* zich heeft staande weten te houden, en een dáár gevestigd ministerie van het zoogenoemde *juste milieu* meesterlijk van voorkomende gelegenheden heeft weten gebruik te maken, om den oorlogzuchtigen geest eener natie in werkdadige beweging te stellen, die van niets anders dan van avonturen schijnt te droomen, langs den weg van heldhaftige bravoures; terwijl het heden ons zal leeren, hoe de nieuwe successie-oorlog in *Spanje* eene nieuwe bron voor datzelfde gouvernement is geworden, om zijne afleiders van binnenlandsche onvergenoegdheid in zulk eenen oorlog te zoeken.

Natuurlijke hinderpalen hebben *Frankrijk* belet, om, gewapenderhand, *Polen* in te rukken, en den Russen eene spaak in het wiel te steken ter demping van den Warschauwschen opstand; zulke hinderpalen stonden hetzelve geenszins in den weg ter bescherming van het oproerige *Belgie*: daarom heeft het een wederregtelijk gebruik gemaakt van de middelen, die hetzelve ter dienste stonden, om zich tegen het Nederlandsche gouvernement te verzetten. Wie twijfelt dan nog aan bereidwilligheid tot den overtogt der *Pyreneen* en tot de beloofde hulpbetooning aan MARIA CHRISTINA?

Zending van den graaf van Schwartsenburg.

Het kan zeer veel nut hebben, den tegenwoordigen stand van zaken, ons Vaderland betreffende, te vergelijken met dien van vroegere dagen. Hierdoor, toch, wordt de geest van standvastigheid, welke gedurende drie jaren het eigendom der Noord-Nederlanders schijnt te zijn, aangemoedigd en gesterkt om steeds op den weg van goede trouw en eerlijkheid voort te gaan. Men mag niet vooronderstellen, dat den Noord-Nederlandschen Courantlezers de jaren 1568—1648 onbekend zijn. Het was die tijd, toen onze vaderen in den hagchelijksten strijd tegen *Spanje*, met opoffering van geld, goed, maagschap, ja eigen leven, de veiligheid hunner haardsteden, de uitoefening hunner burgerlijke en godsdienstige vrijheid bevochten. Zeer opmerkelijk is het, dat *toen* een SCHWARTZENBURG van wege den Keizer werd afgezonden; ten einde, ware het mogelijk, de zaak in der minne bij te leggen. Het volgende desaangaande leest men in:

HET LEVEN VAN PRINS *WILLEM* DEN 1ste, te *Leyden*, bij SAMUEL LUCHTMANNS en te *Middelburg*, bij LEENDERT BAKKER, 1732; 2de deel, pag. 534.

« De Keiser MAXIMILIAEN had dikwijls te voren sijn goede diensten « bij den Coninck van *Spanjen*, tot het bevredigen van de Nederland« sche beroerten en om een redelijke voldoening aan sijn onderdaenen « te geven, in 't werk gestelt: nu sond hij wederom ten dien einde nae « de *Nederlanden* den Graeve GUNTHER VAN SWARTZENBURG, schoon« broeder van den Prins van Oranjen, met een aensienlijk gevolg. Hij « quam selfs tot *Dordrecht*, en versogt gehoor bij de Heeren Staeten van « *Holland*, *Zeeland* en *West-Vriesland*, aldaer, vergaedert zijnde, « 't welk verkregen hebbende, maekte hij aen de selve bekend: « *Dat* « « *sijn Keyserlijke Majesteit vastelijk besloten had, alle sijn gedagten* « « *en raedslagen daer henen te laeten gaen, om de Nederlanden in* « « *haer vorige rust en bloeijende staet te herstellen, te meer, omdat die* « « *geweldige brand van de beroerten ook de onderdaenen van het Room*« « *sche rijck met haer onderganck dreigde: Dat Sijn Keyserlijke Ma*« « *jesteit hem ten dien einde had afgezonden als seer genegen synde* « « *aen den Doorluchtigen Prince van Oranjen en aen andere Edele en* « « *Staeten der Nederlanden, deselve ook in bloedverwantschap bestaen*« « *de, versoekende derhalven dat zij sich tot rust en vrede wilde nei*« « *gen en haer verpligtende dat sij haer gehoorsaemheid aan den Co*« « *ninck, in alle betaemelijke dingen, zoude betoonen.* »

En wat verder, pagina 541, leest men het volgende: « De graef (VAN « SWARTZENBURG) siende, hoe dat sijn verblijf voortaen van geen dienst « souw wezen, besloot te vertrecken. De Staeten en de Prins bedankten « hem hooglijk voor sijn dienst en aangewende moeite, met versoek, dat « hij van alles goed verslag aen den Keijser wilde doen. Voorts beschonk « de Prins van Oranjen sijn swaeger, den graef VAN SWARTZENBURG, « met ses van de allerschoonste grootste koeijen, een varre en vier paar« den, de beste die in geheel *West-Vriesland* en het noorder quartier « te bekomen waeren, over welk geschenk de Graef zeer voldaan was. »

Mogt de tegenwoordige zending des Graven bloedverwants eene betere uitkomst opleveren!

V.

Handel van Antwerpen.

Het zij ons vergund de aandacht onzer lezeren in te roepen, voor de vermelding van een brief uit *Antwerpen*, geplaatst in den *Times*, van 12 October ll., die vrij wat belangrijker is, dan de ellendige artikeltjes, welke elders uit dat blad worden overgenomen. Immers deelen wij niet in het vooroordeel van velen, die meenen, door op den Antwerpschen handel te smalen, of er de oogen voor te sluiten, het gevaar dier concurrentie van ons af te kunnen wenden. Laat ons liever uit de berigten van daar trachten te leeren, wat ons te vreezen, en wat ons te doen staat, willen wij eenig voordeel voor ons behouden of aanwinnen. Wij extraheren, in substantie, het volgende uit dien brief:

De schrijver beklaagt zich, dat de wetgeving van *Belgie* nog geene bepalingen omtrent het *transito* gemaakt heeft; maar tevens, dat de navigatie-wetten van *Engeland*, zoo als die laatstelijk in het sijstema van HUSKISSON zijn aangenomen, zeer nadeelig zoo wel voor den Engelschen verbruiker, als voor den vreemden, en speciaal den Antwerpschen handel zijn. Tot beginsel is daar aangenomen, dat geene producten van *Azia*, *Afrika* en *Amerika* (in *Engeland*) mogen ingevoerd worden, uit het vaste land van *Europa* ter consumtie. Het nadeel voor de continentale zeehavens toont hij, onder anderen, door dit voorbeeld. Een Antwerpsch huis was in de gelegenheid, om eene lading gedroogde huiden uit *Zuid-Amerika* in te voeren; maar, vermits weinige schepen geheel bevracht kunnen worden met dit artikel, zonder bijvoeging van zwaardere artikels tot ballast, was hij genoodzaakt steenen en zand te laden, in plaats van gezouten huiden en kalk, waarvoor vraag is in *Engeland*, doch niet op het vaste land. Het gebeurt derhalve ook meermalen, dat er groote voorraden van overzeesche artikelen in de continentale zeehavens zijn opgeslagen, zonder dat men daarvan *Engeland* ter consumtie kan voorzien: en hij toont aan, dat de Engelsche reederij zelve daarbij benadeeld wordt.

Verder beklaagt hij zich, dat het Belgisch gouvernement *Antwerpen* nog niet heeft ontslagen van de buitensporige haven- en loods-gelden, waarmede de *Schelde*, ook tijdens onze vereeniging, zegt hij, zeer ten privilegie van *Holland*, bezwaard blijft: en hij beweert, dat hieraan alleen is toe te schrijven het onvermogen der Antwerpenaren, om met *Rotterdam* genoegzaam te concurreren in het artikel van vracht. Wegens de cabotage vrachten deelt hij de volgende vergelijking mede: van *Londen* op *Hull naar Antwerpen* van *f* 9 tot *f* 10.80 per ton; *naar Rotterdam*, van *f* 5.40 tot *f* 7.20; van *Hamburg* of *Bremen naar Antwerpen*, *f* 13 per last; *naar Rotterdam* van *f* 10 tot *f* 12; van de *Oostzee naar Antwerpen*, *f* 25 tot *f* 30 per last; *naar Rotterdam*, *f* 22 tot *f* 25

Vervolgens vermeldt hij een ander voordeel, hetwelk schepen, in onze havens binnen vallende, hebben boven die te *Antwerpen* komen, namelijk het gemakkelijker verkrijgen van retour-vrachten. Drie vierdedeel van de scheepsruimte, die de *Schelde* opkomt, is genoodzaakt in ballast weer te vertrekken: terwijl, ten gevolge van den vrijdom van transitoregten op den *Rijn*, drie vierde der bodems, die in Hollandsche havens komen, zeer gereede retour-vrachten vindt. Te voren, zegt hij, werd dit nadeel grootelijks vergoed, door de groote industrie en activiteit van Antwerpens handelaren, en door de naauwgezette zuinigheid, waarmede zij hunne zaken en commissien behandelen. Thans trachten zij door het roulage van *Aken* hun aandeel in den Duitschen handel te herkrijgen, maar moeten zij toch nog steeds onderdoen voor *Holland*, hetwelk, door deszelfs water transport, beter gelegenheid heeft voor de voluminense en zware artikelen, waaruit de Duitsche retouren zijn zaamgesteld. Zoodra evenwel, voegt hij er bij, de spoorweg (namelijk de Belgische) is daargesteld, zal de schaal noodwendig omslaan.

Ten slotte gewaagt hij van de ongerustheid der Antwerpenaren, omtrent den te bepalen *Schelde tol*. Zelfs de bepaling van *f* 0.75 per ton voor de heen- en weêrvaart zou bijna gelijk staan, zegt hij, met het slui-

ten der *Schelde*. Iedere tol zou de vracht merkelijk bezwaren, en zeer ligt allen transito-handel met *Duitschland* onmogelijk maken, en voorzeker ook den graanhandel met de *Oostzee* bederven. De groote aanvoeren, zegt hij, die te voren, ten oplage, in *Holland* werden aangebragt, komen sints 3 jaren onmiddelijk naar *Antwerpen*, en bedroegen in het laatst verloopen jaar 50,000 last. Om welke redenen men beweert, dat, hoedanig ook de tol op de *Schelde* bepaald moge worden, dezelve, of geheel, of grootendeels, niet van den handel zal gevraagd, maar door den staat zal gedragen worden.

Er is uit dit alles veel te leeren. De berisping der navigatie-wetten is juist. Dezelve leggen den Engelschen verbruiker een' geforceerden prijs op, vermits zij het land uitsluiten van dat onderling verkeer, door verzending en terugzending naar mate der behoefte, hetwelk tusschen andere naburige zeehavens de markt bijna op hetzelfde peil houdt.

Het verlangen naar verminderde haven- en loodsgelden, en naar een vrij transito, is blijkbaar in het belang van *Engeland*; maar wij mogen er tevens uit zien, van hoe veel gewigt het voor ons is, dat het gouvernement den handel zoo veel mogelijk van bovenmatige lasten ontheffe. Men stelle dezelve zóó, dat het meer een contrôle-regt, dan een publiek inkomen worde. Niets is juister, dan de vermelding van de vlijt van de Antwerpsche kantoren, van hunnen geringen omslag en zuinige berekening bij de behandeling der zaken. Velen onzer landgenooten zijn daar getuigen van geweest: die er niet van hooren wil, zal het te laat, tot zijne schade, ontdekken. Vooral verdient onze aandacht de stellige verzekering, dat hun spoorweg ons de voordeelen van de Rijnvaart zal ontnemen. Het *Handelsblad* zal hierop met zijne stoomslepers antwoorden! Het is, om er de schonders bij op te halen. N.

Opmerkingen.

Het aantal monarchijen heeft, sedert de jongste Fransche revolutie, eenen aanmerkelijken aanwas verkregen. *Griekenland* bezat er, vóór dien tijd, geen; thans wel. *Belgie* was nooit tot den rang van koningrijk opgeklommen; na de Fransche Julij-omwenteling is het die eer deelachtig geworden. *Portugal* is thans zoo ver gekomen, van twee Koningen te bezitten, even als *Spanje*. In *Frankrijk* zijn, behalve den gevestigden volks-Koning, nog twee aspiranten, als men de tak van het Napoleontische huis nevens dien van het Bourbonsche stelt. In *Turkije* zouden spoedig twee regenten gekomen zijn, bijaldien Keizer NICOLAAS niet tusschen beide ware getreden. In *Rusland* zou zulks evenzeer het geval geworden zijn, indien de Poolsche opstand had gezegepraald. In *Engeland* waren ongetwijfeld aanvankelijk twee Koningen, indien het namelijk van de keus van OCONELL afhing. In *Oostenrijk* kan zulks ligtelijk plaats grijpen, als het plan tot rijpheid komt om *Boheme* in een zelfstandig koningrijk te herscheppen. Om kort te gaan, overal heeft vermeerdering of verdubbeling plaats; zoodat men eigenlijk zou kunnen zeggen, dat het monarchale gezag in sommige rijken *quite ou double* met de revolutie speelt.

Men schreef onlangs uit *Gend*, dat al de ontvangers der belastingen in *Belgie* stellig last bekomen hadden, om, zonder verzuim, vóór den 25sten dezer maand al de gelden te storten, die zij in kas mogten hebben. Sommige lieden hebben de opmerking gemaakt, dat die stortingen misschien wel in het naauwste verband hebben gestaan met het vertrek der koninklijke familie naar *Parijs*, hetwelk op den 26sten bepaald was.

Zeker iemand in een aanzienlijk gezelschap van staatslieden de aanmerking makende, dat *Belgie* nu, door het vertrek van Koning LEOPOLD naar *Parijs*, zonder *hoofd* was, kreeg daarop van eenen minister ten antwoord: ja, maar er zijn nog *halzen* genoeg achtergebleven.

Letternieuws.

Varsovie. Tableaux guerriers et poétiques, traduits de A. VAN DER HOOP, JR., *par* AUGUSTE CLAVAREAU, *chevalier de l'ordre du Lion des Pays-Bas*. Maestricht, *chez* F. BURY-LEFEBVRE 1833.

Met genoegen zag, ongetwijfeld, het letterlievend gedeelte der kunst- en wetenschap-bevorderende en met lof beoefenende bewoners onzes vaderlands eene nieuwe proeve aangekondigd van den onvermoeiden ijver des heeren CLAVAREAU, in het buitenlands bekend maken van de verdiensten onzer vroegere en nog levende dichters; welke werkdadige pogingen ter uitbreiding dier bekendmaking aanvankelijk met den gelukkigsten uitslag bekroond zijn, door de uitgave van de verdienstelijke vertalingen der *Hollandsche Natie*, van HELMERS; *der Vrouwen van* SPANDAW; *van het Graf van* FEITH; *der Overwintering der Hollanders op Nova-Zembla*, *van* TOLLENS; *van den tiendaagschen veldtogt*, *van* VAN DER HOOP en andere kunstvoortbrengselen. De hier aangekondigde krijgs- en dichterlijke tafereelen van *Warschau's* jongsten worstelstrijd tegen het oppermagtige *Rusland* zullen voorzeker geene minder gelukkige bekrooning erlangen; want zij getuigen, even als de opgenoemde dichtstukken, van 's vertalers poëtische begaafdheden en gegronde taalkennis. Behalve eene opdragt aan Z. K. K. M. NICOLAAS *den eerste* en eene gepaste voorrede, de opdragt en het voorberigt van den oorspronkelijken zanger voorafgaande, vinden wij hier in acht tafereelen den zoogenoemden Poolschen vrijheids oorlog tegen *Rusland* meesterlijk voorgesteld, waaruit het ons, eensdeels om plaatsgebrek, anderdeels om den rijkdom van dichterlijke schoonheden, onmogelijk is onzen geachten lezers eene proeve mede te deelen.

Lust en tijd blijven den heer CLAVEREAU, naar onzen wensch, geschonken, tot het overbrengen van andere dichtstukken onzer Nederlandsche zangers: opdat de buitenlander eindelijk eens geheel terugkome van het ongegronde vermoeden, dat de beoefening der poëzij in onze, lager gelegen landen verre ten achteren is bij *Duitschland* en *Frankrijk*; en de roem onzer vroegere en hedendaagsche letterkundigen zich meer en meer verspreide daar, waar de Nederlander nog te weinig gekend wordt in zijnen verheven aanleg, voor de bevordering van het edele, goede en schoone!

Getrouwd

D. DE KRUIFF,
Notaris te *Lunteren*.
en
J. A. BEEK.

WAGENINGEN
den 23sten October
1833.

---

§ § § Men is voornemens, om, ten overstaan van den te *Arnhem* residerenden Notaris Mr. *G. van Eck*, op Dingsdag den 12den November 1833, des avonds ten zes ure in het Logement *het Zwijnshoofd*, te *Arnhem*, bij toeslag in het openbaar te verkoopen:

1o. Een HUIS en ERVE, staande en gelegen binnen *Arnhem*, op de hoek van de St. Jan en Paauwstraat, bewoond door de Wede. *HENDRIKS*.
Ingezet op . . . . . f 939. —

2o. Een HUIS en ERVE, staande en gelegen naast het eerste pereel in de St. Jansstaat.
Ingezet op . . . . . f 967. —
De massa is ingezet op . . . . f 1977. —
Voorts zal terzelver tijd en plaats finaal worden geveild.

3o. Eene VROUWEN ZITPLAATS, in de groote kerk te *Arnhem*, noorder kruis, westzijde, op de 37ste bank, No. 1.

4o. Een DITO, in St. Catharina Gasthuis-kerk, op de 26ste bank de derde plaats.

Onderrigt te bekomen ten Kantore van voornoemden Notaris.

---

§ † § Op Woensdag den 6den November 1833, des voormiddags ten 10 ure, ten huize van *ELISA van GENDEREN*, te *Well*, in *Bommelerwaard*, zal, door het Polderbestuur en gecommitteerden aldaar, publiek aanbesteed worden:

Het MAKEN van eene ZINK- of BLEESLAAG met een DWARS BOLL, in de rivier *de Maas*, tegen over den *Dorpswaard* aldaar, met de LEVERANTIE van al de daartoe benoodigde MATERIALEN; het bestek zal drie dagen te voren ten huize van gezegden *van GENDEREN* ter lezing liggen, en daags te voren door een' landmeter in loco aanwijzing gedaan worden.

Ook zal op den volgenden Donderdag den 7den November 1833, des voormiddags ten 10 ure, in het Veerhuis bij *VERHEY*, te *Nederhemert*, in de nabijheid van *Well*, mede publiek aanbesteed worden:

Het LEGGEN van een BLEES- of ZINKWERK en daarop te leggen PAKWERK voor eenige vakken dijk, even boven de Buitensluis, te *Nederhemert*.

---

† § † In den nacht van den 25sten op den 26sten dezer maand October, is te *Arnhem* aangehouden een PAARD. Degeen die vermeent regt op hetzelve te hebben, vervoege zich, met vrachtvrije brieven, bij den [illegible] van Policie aldaar.

A. B. ZYNENWARTEL.

*** *J. G. MEIJER*, Boekhandelaar te *Arnhem*, heeft op den 28. October 1833 aan het Gemeente-Bestuur te *Arnhem* vertoond, ter vertaling in het Hollandsch: *Kurze Anweisung zur Jagt-Wissenschaft*, *von Dr. W. PFEIL*.

HEEREN BOEKHANDELAREN

Gelieven het getal hunner benoodigde Exemplaren van het AANHANGSEL op *NIEUWENHUIS*, ALGEMEEN WOORDENBOEK VAN KUNSTEN EN WETENSCHAPPEN, enz., waarvan het eerste stuk ter verzending gereed is, *onverwijld op te geven* aan den Ondergeteekenden Uitgever, voor zoo verre dit nog niet is geschied, onder couvert van den Heer *G. PORTIELJE*, te *Amsterdam*, ten einde den Bezitters van het Hoofdwerk het onaangename te besparen eener vertraagde toezending.
Nijmegen, den 26 October 1833.

J. F. THIEME.

Te ARNHEM, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.